

Додаток
до наказу Міністерства економічного
розвитку і торгівлі України
12.03.2019 № 389

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)**

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua

Р І Ш Е Н Н Я

04 лютого 2019 року

Колегія Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, затверджена розпорядженням голови Апеляційної палати Перевезенцева О.Ю. від 07.12.2018 № Р/120-18 у складі головуючого Шатової І.О. та членів колегії Гайдук В.В., Красовського В.Г., розглянула заперечення Шимченка Олександра Емільовича проти рішення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку) від 28.09.2018 про відмову в реєстрації знака для товарів і послуг “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” за заявкою № т 2016 24824.

Представник апелянта – Кравчук А.Б.

Представник Державного підприємства “Український інститут інтелектуальної власності” (далі – заклад експертизи) – Гончарова Н.В.

При розгляді заперечення до уваги були взяті наступні документи:
заперечення вх. № ВКО/553-18 від 04.12.2018;
матеріали заявки № т 2016 24824.

Аргументація сторін

На підставі висновку закладу експертизи 28.09.2018 Мінекономрозвитку прийнято рішення про відмову в реєстрації знака “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” за заявкою № т 2016 24824, відповідно до якого заявлене словесне позначення є таким, що суперечить публічному порядку та принципам моралі.

Позначення є образливим сленговим зверненням до потенційного споживача з використанням вульгаризмів, що викликає неприємні асоціації, та

таким чином, спрямоване на порушення етичних норм та правил поведінки, що склалися у суспільстві на основі традиційних духовних і культурних цінностей.

Підстава для висновку: пункт 1 статті 5 Закону України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” (далі – Закон).

Апелянт – Шимченко Олександр Емільович заперечує проти рішення про відмову в реєстрації знака “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” за заявкою № m 2016 24824, оскільки вважає, що заявлене позначення відповідає умовам надання правової охорони і наводить наступні доводи на користь реєстрації.

У рішенні зазначено, що словесне позначення є образливим сленговим зверненням до потенційного споживача з використанням вульгаризмів. При цьому відсутні посилання на джерела інформації (словники), що підтверджують такі характеристики позначення.

Нанесення заявленого позначення на тютюнові вироби, сірники та запальнички приверне більше уваги потенційних споживачів тютюнових виробів та ефективніше попередить їх про негативні наслідки вживання нікотину.

Апелянт стверджує, що заявлене позначення не належить до позначень порнографічного характеру, не містить антидержавних, расистських чи дискримінаційних лозунгів, емблем та найменувань екстремістських організацій, а нецензурність окремих слів у заявленому позначенні не є доведеною та порізнному визначається в тлумачних словниках.

Заявлене позначення не спрямоване на порушення етичних норм та правил поведінки, що склалися у суспільстві на основі традиційних духовних і культурних цінностей, а навпаки, підтримує державну анти-тютюнову політику та спрямоване допомогти курцям позбутися шкідливої для здоров'я звички.

Заявлені товари призначені для споживачів-курців та реалізуються у спеціальних магазинах тютюнових виробів, магазинах електронних сигарет та виробів для них, спеціальних відділах супермаркетів та кіосків з тютюновою продукцією, спеціалізованих інтернет-магазинах та згідно частиною першою статті 15-3 Закону України “Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів” повинні реалізовуватись лише повнолітнім особам.

Оскільки споживачами товарів 34 класу Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків (далі – МКТП) є повнолітні особи, то використання сленгових та негативно-забарвлених емоційних слів “СКОТИНА” та “ПОДОХНЕСЬ” у заявленому позначенні навряд чи шокує потенційних споживачів, оскільки вони звикли до написів “куріння вбиває”, “курці помирають рано”, зображень почорнілих судин, зубів та хворих легень на упаковках цигарок.

Враховуючи викладене, апелянт просить задовольнити заперечення та зареєструвати знак для товарів і послуг “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” за заявкою № m 2016 24824 щодо всіх заявлених товарів 34 класу МКТП.

Колегія Апеляційної палати вивчила і проаналізувала аргументацію сторін, що міститься в матеріалах справи і яку було наведено під час розгляду заперечення на апеляційному засіданні.

Відповідно до пункту 1 статті 5 Закону правова охорона надається знаку, який не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі та на які не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені Законом.

Згідно з пунктом 4.3.1.1 Правил складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, затверджених наказом Державного патентного відомства України від 28.07.1995 № 116, в редакції наказу Державного патентного відомства України від 20.08.1997 № 72, під час перевірки позначення, заявленого на реєстрацію як знак, щодо наявності підстав для відмови у наданні правової охорони, відповідно до пункту 1 статті 5 Закону, встановлюється: чи не належить заявлений знак до позначень порнографічного характеру, чи не містить антидержавних расистських лозунгів, емблем та найменувань екстремістських організацій, нецензурних слів та виразів тощо. Тобто зазначений перелік не є вичерпним.

З метою визначення правомірності застосування зазначеної у рішенні Мінекономрозвитку підстави для відмови в реєстрації заявленого знака колегія Апеляційної палати звернулася до тлумачення понять “публічний порядок” та “мораль”.

На сьогодні визначення терміну “публічний порядок” законодавством України не встановлено. Однак статтею 228 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) встановлено, що правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він був спрямований на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним.

Подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг є дією заявника, спрямованою на набуття цивільних прав, а саме права інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг. Відповідно до частини першої статті 202 ЦКУ така дія є правочином.

Згідно з частиною другою статті 228 ЦКУ правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він спрямований, зокрема, на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Статтею 28 Конституції України проголошено, що кожен має право на повагу до його гідності.

“ГІДНІСТЬ, ності, ж. 1. Сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості, честь, достойність, достоїнство, повага. 2. тільки одн. Усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов’язку, самоповага, власне Я”. (Новий тлумачний словник української мови/ Під ред. В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: “Аконіт”, 1998).

Мораль (лат. *moralis* – нравственный, от *mos*, мн. *more*s – обычаи, нравы, поведение) у перекладі з латинської мови це одна з форм суспільної свідомості, соціальний інститут, що виконує функцію регулювання поведінки людей у всіх без виключення сферах життя (Філософський словник /Ред. І. Т. Фролова; 4 видан. – М.: 1980). Вона представляє відому сукупність історично та життєво прийнятих принципів, поглядів, оцінок, переконань і заснованих на них норм поведінки, визначаючих і регулюючих відносини людей один до одного, суспільства, держави, сім’ї, колективу, класу, навколишньої дійсності (Словник російської мови. – М.: 1999).

Відповідно до статті 1 Закону України “Про захист суспільної моралі” суспільна мораль – система етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві на основі традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов’язок, совість, справедливість.

Під час встановлення того, чи суперечить заявлене позначення публічному порядку, принципам гуманності і моралі, враховуються всі особливості, що можуть бути притаманні заявленому позначенню, в тому числі сучасне розуміння значення (суті) слів, що є його елементами, та їх сприйняття в суспільстві. При цьому, визнання заявленого позначення або його елемента таким, що суперечить публічному порядку, принципам моралі має бути очевидним.

Заявлене за заявкою № т 2016 24824 позначення **КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!** виконано друкованим шрифтом заголовними літерами кирилиці. Словосполучення “КУРИ, СКОТИНА” розташовано над словосполученням “ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!”.

З метою визначення правомірності застосування підстави для відмови в реєстрації знака колегія Апеляційної палати звернулася до доступних інформаційних джерел та встановила наступне.

“СКОТИНА, -ы. 1. ж., собир. Крупные сельскохозяйственные млекопитающие животные, а также (прост.) одно такое животное, скот (в 1 знач.). Сарай для скотины. Бессловесная с. (также перен.: сочувственно о том,

кого заставляють тяжело трудиться;! безропотно подчиняться; разг.). 2. перен., м. и ж. Грубый, подлый человек (прост. бран.). II уменьш.-ласк. скотинка, -и, ж. (к I знач.) и скотинушка, -и, ж. (к I знач.). II прил. скотиний, -ья, -ье (к I знач.) и скотинный, -ая, -ое (к I знач.: устар.).

ПОДЫХАТЬ, -аю, -аешь; несов. Умирать (о животных; о человеке - прост, пренебр.),дохнуть. П. с голоду. Подыхаю от жары, от скуки (перен.: измучен жарой, скукой)” (С.И.Ожегов. Словарь русского языка/Под ред. Н.Ю.Шведовой. – М.: Рус.яз., 1988).

Таким чином із загальнодоступних інформаційно-довідкових джерел вбачається, що слово “скотина”, вжите по відношенню до людини, тлумачиться як груба, підла людина та є лайливим.

Слово “подохнешь (подыхать)” є зневажливою формою дієслова “помирати”.

Відповідно до зазначеного вище Нового тлумачного словника української мови:

“ЛАЯТИ, лаю, лаеш. 1. Різкими, образливими словами висловлювати осуд, докори; сварити, милити голову, коренити, кобенити, клясти, проклинати; // Обзивати кого-небудь принизливими, образливими словами.

ЗНЕВАЖАТИ, аю, аеш. 1. Виявляти презирство, відсутність поваги до чогось, неповага, образа. 2. Ображати когось, принижувати чийсь гідність. 3. Нехтувати чимось, не виявляючи належної уваги до чогось.

ОБРАЖАТИ, аю, аеш. 1.Зневажливим висловлюванням, негарним вчинком і т. ін. завдавати кому-небудь душевного болю, моральної травми; колоти, завдавати образи, допикати, дошкуляти. //Зачіпати чийсь почуття, неприємно вражати чим-небудь. 2. рідко. Те саме, що кривдити. 3. перен. Неприємно хвилювати; бентежити, дратувати”.

Проаналізувавши зазначені положення інформаційно-довідкових джерел колегія Апеляційної палати дійшла висновку що, словосполучення “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” є образливим та зневажливим заклик до потенційних споживачів тютюнових виробів, який принижує честь і гідність людини, та суперечить системі етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві.

З огляду на викладене вище, колегія Апеляційної палати вважає висновок закладу експертизи про те, що заявлене за заявкою № т 2016 24824 словесне позначення є таким, що суперечить публічному порядку та принципам моралі, обґрунтованим, а рішення Мінекономрозвитку від 28.09.2018 цією заявкою правомірним.

За результатами розгляду заперечення, керуючись Законом України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”, Регламентом Апеляційної палати Державної служби інтелектуальної власності України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 15.09.2003 № 622, колегія Апеляційної палати

в и р і ш и л а :

1. Відмовити Шимченку Олександрю Емільовичу у задоволенні заперечення.

2. Рішення Мінекономрозвитку від 28.09.2018 про відмову в реєстрації знака “КУРИ, СКОТИНА, ПОДОХНЕСЬ ОТ НИКОТИНА!!!” за заявкою № т 2016 24824 залишити чинним.

Рішення набирає чинності з дати його затвердження наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Головуючий колегії

І. О. Шатова

Члени колегії

В. В. Гайдук

В. Г. Красовський